

Aan
de gemeenteraad

Datum 26 maart 2024
Zaaknummer 2024-0031278
Betreft Vaststellen Dierenwelzijnsbeleid

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Wijken - Wijkadvies
Auteur: Tessa de Zoete
E-mail: t.de.zoete@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Tessa de Zoete
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

het dierenwelzijnsbeleid 2024 vast te stellen;

de financiële consequenties hiervan af te wegen bij de perspectiefnota 2025-2028.

Raadsvoorstel

Wat is het doel?

Hoewel gemeenten nauwelijks bevoegdheden hebben als het gaat om dierenwelzijn, hebben we wel wettelijke taken en verplichtingen die raken aan de omgang met dieren en dierenwelzijn. Veel besluiten en handelingen van de gemeente zijn van invloed op het welzijn van dieren in onze stad. Dordrecht heeft hart voor dieren en neemt dan ook haar verantwoordelijkheid. Ons nieuwe dierenwelzijnsbeleid is erop gericht om het welzijn van dieren te verbeteren en te voorkomen dat het welzijn van dieren wordt aangetast. Met dit dierenwelzijnsbeleid scherpen we onze rol als gemeente aan, door een regierol in te vullen op het gebied van dierenwelzijn.

Wat zijn per beslispoint de argumenten en wat is hierop de toelichting?

In Dordrecht hebben we sinds 2017 een dierenbeleid. In dit kader hielden we ons grotendeels bezig met de uitvoering van onze wettelijke taak. We zien dat de positie van dieren in onze maatschappij verandert. In onze maatschappij is er in toenemende mate betrokkenheid bij dieren en acceptatie van hun eigenheid. Inbreuken op dierenwelzijn worden steeds minder geaccepteerd. Mede door toename in maatschappelijke betrokkenheid bij dierenwelzijn, maar ook door lokaal toenemende politieke aandacht voor dierenwelzijn is het beleid toe aan vernieuwing. Daarnaast heeft de uitvoering van het dierenbeleid ons de afgelopen jaren nieuwe inzichten gegeven over hoe wij onze rol met betrekking tot dierenwelzijn beter kunnen invullen. Onze ambities en taken gaan verder dan de wet voorschrijft. Voor de gemeente is in het nieuwe dierenwelzijnsbeleid een regierol weggelegd, waarbij de samenwerking met interne en externe partners essentieel is voor onze ambitie om dierenwelzijn in onze stad te verbeteren. Dit dierenwelzijnsbeleid richt zich op gehouden (gezelschaps)dieren en wilde (vrijlevende) dieren. Landbouwdieren maken ook onderdeel van het dierenwelzijnsbeleid. Op verzoek van de raad is dit onderwerp meegenomen in de gesprekstafels, maar de deelnemers hebben ons vooralsnog geen concrete signalen meegegeven die aanleiding hebben gegeven tot uitwerking in dit beleid. Daarnaast zien we op dit moment veel landelijke politieke ontwikkelingen op dit gebied, waarin het Rijk leidend is. We zullen de

gesprekstafels vaker organiseren als onderdeel van het nieuwe dierenwelzijnsbeleid, waarbij landbouwdieren standaard aan bod zullen komen.

Uitgangspunten dierenwelzijnsbeleid

Het is voor een gemeente niet nodig om voor de volledige breedte van dierenwelzijn expertise in huis te halen. De partnerorganisaties waarmee we al jaren samenwerken op (deel)aspecten van dierenwelzijn, beschikken over veel kennis en expertise. Als gemeente kunnen we hier gebruik van maken door nog meer in te zetten op deze samenwerking en hier een regierol in te vervullen. Op deze manier gaan we als gemeente meer doen dan alleen het uitvoeren van wet- en regelgeving, maar juist ook (met partners) actief werken aan het dierenwelzijn. We hebben ambities als het gaat om gehouden dieren, maar ook ambities voor in het wild (vrijlevende) dieren. Hierbij gebruiken wij de volgende beleidsuitgangspunten:

1. Als gemeente helpen we (gevonden) dieren in nood in de openbare ruimte. We nemen de verantwoordelijkheid om - net als alle inwoners - voor deze dieren in nood te zorgen. Dit is een aanvullende taak op de zorg die de gemeente heeft voor de openbare ruimte en voor het in stand houden van natuurlijke ecologische processen. De verantwoordelijkheid voor de zorg van gehouden dieren (huisdieren) ligt bij de eigenaars van deze dieren.
2. We helpen dieren in nood niet zelf, maar dit doen we met onze (dierenwelzijns)partners. In dit kader versterken we deze samenwerking.
3. We communiceren over het dierenwelzijnsbeleid, we geven informatie over dieren en hun welzijn, maken gebruik van educatieve programma's, met als doel om dierenleed te voorkomen (preventie). Op deze manier kan iedereen bijdragen aan het welzijn van dieren.
4. We zien toe op integraliteit van het dierenwelzijnsbeleid dat is gericht op het versterken van het ecosysteem, het voorkomen van onnodig dierenleed en het prettig samenleven van mens en dier in de openbare ruimte.

Preventief beleid

We kunnen de nieuwe ambities van dit beleid niet bereiken zonder onze partners in dierenwelzijn. Daarnaast is samenwerking met andere beleidsterreinen essentieel. Daarom zetten we in dit nieuwe dierenwelzijnsbeleid 2024 in op een intensieve samenwerking met de diverse afdelingen binnen de gemeente Dordrecht en de dierenpartnerorganisaties. We werken gezamenlijk aan informatievoorziening (I), communicatie (C) en de ontwikkeling van educatieve (E) programma's op het gebied van dierenwelzijn. Op deze manier geven vorm aan de verschuiving naar preventief (P) beleid (hierna: ICEP-aanpak).

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

Afhankelijkheid van interne en externe partners

Een diervriendelijke stad maken we samen met inwoners, en interne en externe samenwerkingspartners. Dierenwelzijnsbeleid heeft raakvlakken met veel beleidsterreinen binnen de gemeente. We zijn voor kennis en expertise in grote mate afhankelijk van deze partners. De maatregelen die zijn opgenomen in dit dierenwelzijnsbeleid voeren we in gezamenlijkheid met onze (maatschappelijke) partners uit. De ambities van het nieuwe dierenwelzijnsbeleid zijn alleen realiseerbaar, als alle benodigde partijen zich daarvoor inzetten.

Capaciteit en financiële middelen

De beschikbare financiële middelen en capaciteit voor het dierenbeleid zijn beperkt. De formatie voor het dierenbeleid 2017 en de budgetten die hieraan hangen, zijn gericht op de uitvoering van enkel onze wettelijke taak. De beschikbare beleids capaciteit voor het dierenbeleid was van origine vier uur per week. Vanaf de start van het dierenbeleid 2017 tot en met dit nieuwe dierenwelzijnsbeleid is dit gegroeid tot acht uur per week, zonder dat de formatie hier op is aangepast. In het nieuwe dierenwelzijnsbeleid willen we als gemeente een regiefunctie vervullen. Dit vraagt om uitbreiding in capaciteit. In het dierenwelzijnsbeleid is nader uitgewerkt waar deze uitbreiding aan besteed moet worden.

Externe ontwikkelingen

Dierenwelzijnsbeleid is geen statisch fenomeen, maar een terrein wat continu ontwikkelt. Dat is een ontwikkeling waar we als gemeente weinig tot geen invloed op hebben, maar die wel effect heeft op ons beleid. We kunnen het niet alleen. De samenwerking met partners in de stad, in de regio en in het land is ook om deze reden nodig.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

We hebben de gemeenteraad begin 2023, [via een startnotitie](#), voorgesteld om het dierenbeleid uit 2017 te evalueren en te herijken via een participatietraject. Conform de inhoud van deze startnotitie hebben wij in 2023-2024 gewerkt aan het evalueren en herijken van het dierenbeleid 2017. Voor dit proces hebben wij gekozen voor een aanpak op basis van participatie. Via dit (participatie)proces hebben wij de volgende stappen doorlopen:

- analyse gesprekstafels dierenbeleid sinds 2017, analyse Fixi-meldingen, uitvraag best practices andere gemeenten;
- online enquête om input op te halen bij bewoners;
- gesprekstafels per beleidsonderwerp dierenbeleid;
- verdiepende interviews met partners per beleidsonderwerp;
- opstellen evaluatie en aanbevelingen herijking dierenbeleid;
- afstemming concept uitgangspunten dierenbeleid met partners en experts uit gesprekstafels

De gemeenteraad is tussentijds via een [raadsinformatiebrief](#) geïnformeerd over de stand van zaken van de evaluatie en herijking dierenbeleid. In het kader van de voortgang van dit evaluatie- en herijkingsproces conform de bestuurlijke planner, hebben we ervoor gekozen om de resultaten direct te verwerken in het dierenwelzijnsbeleid.

Belangrijkste uitkomsten van (participatie)proces

De wettelijke taken die we als gemeente hebben op het gebied van de opvang van zwerfdieren vormen de basis van ons dierenwelzijnsbeleid. De verschillende stappen in het participatieproces hebben bevestigd dat de toenemende betrokkenheid bij dieren in onze maatschappij, een andere rol vraagt van ons als gemeente. Een rol die verder gaat dan de uitvoering van onze wettelijke taak. De belangrijkste uitkomsten van deze enquête zijn dat het bij de meeste inwoners niet bekend is dat Dordrecht een dierenbeleid heeft, maar de inwoners van Dordrecht vinden het welzijn van dieren wel zeer belangrijk. Daarnaast zijn de inwoners overtuigd van de educatieve functie die dieren kunnen hebben in het algemeen en meer specifiek als het gaat over het houden van huisdieren.

Dierenwelzijn heeft veel dwarsverbanden met andere beleidsterreinen. De kennis en expertise waarover we, samen met ons netwerk, beschikken wordt onvoldoende benut. We kunnen veel stappen maken in onze informatievoorziening. Het vergroten van bewustzijn dat we onze stad delen met veel soorten dieren, met elk een functie, is belangrijk. Het netwerk van organisaties met ervaring en expertise op het gebied van dieren(welzijn) speelt hierin een essentiële rol. In het dierenwelzijnsbeleid houden we in de basis daarom vast aan de ICEP-aanpak. In de komende jaren zullen we invulling en uitvoering gaan geven aan ontwikkeling van de ICEP-aanpak op de volgende onderwerpen:

- verzorging van huisdieren en verantwoordelijk huisdierbezit;
- educatieve programma's voor parken met gehouden dieren (samenwerking Weizigt);
- relatie tussen dierenwelzijn en het welzijn van mensen;
- bewustwording over dierenwelzijn bij evenementen;
- relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling;
- infectieziekten die van dier op mens kunnen overgaan (zoönosen);
- in het wild levende dieren en het belang van het niet verstoren van de natuurlijke balans;
- voorkomen van overlast door dieren en/of dierplagen.

Voor de ontwikkeling van dit informatiemateriaal, campagnes en educatieve programma's hebben we in dit beleid een post opgenomen, mede omdat veel van dit materiaal zal moeten worden geactualiseerd of nieuw moet worden ontwikkeld. Samenhangend met deze ICEP-activiteiten zullen we daarnaast en ter ondersteuning hiervan, investeren in het optimaliseren van de dierverzorging in alle parken in Dordrecht waar dieren worden gehouden. In dit kader is het van belang om de dierverzorgingsprotocollen voor alle locaties op hetzelfde niveau te brengen. Niet alleen voor de

verzorging van de gehouden dieren, maar ook voor de veiligheid van onze medewerkers. We willen de parken waarin wij als gemeente dieren houden kunnen voorzien van een kwaliteitsbewijs.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[Startnotitie dierenbeleid.](#)

[Raadsinformatiebrief stand van zaken evaluatie en herijking dierenbeleid.](#)

Hoe wordt dit betaald?

Jaarlijks hadden we de gewoonte om een gesprekstafel met partnerorganisaties te organiseren. Niet alleen om met elkaar bij te praten over de actuele ontwikkelingen, maar ook om tijdens deze gesprekstafels met elkaar één of meer thema's uit te diepen. Uit deze gesprekstafels zijn diverse thema's naar voren gekomen, die in afgelopen jaren zijn opgepakt en verwerkt in het dierenbeleid. De onderwerpen uit de gesprekstafels en de toegenomen aandacht voor dieren(welzijn) heeft in afgelopen jaren geleid tot meer vragen en meldingen van bewoners en vanuit de raad. Met als gevolg dat de in 2017 vastgestelde formatie niet meer toereikend is en de beschikbare financiële middelen voor het dierenbeleid onder druk staan. Voor de uitvoering van het nieuwe dierenwelzijnsbeleid zijn extra financiële middelen nodig voor zowel uit de wettelijke taak voortvloeiende werkzaamheden als beleidsuitvoering. Deze maken onderdeel uit van de integrale afwegingen bij de perspectiefnota.

Mochten de extra middelen in de perspectiefnota niet worden toegekend, is de uitvoering van het dierenwelzijnsbeleid beperkt tot enkel de uitvoering van onze wettelijke taak.

Overzicht financiële middelen

Taak of activiteit	Bestaande begroting 2024	Extra benodigd vanaf 2025
Wettelijke taak		
Dierenopvang en -ambulance	€ 240.000	-
Uit wettelijke taak voortvloeiend		
Gespecialiseerde wildopvang en noodopvang	-	€ 40.000
Beleidsuitvoering		
Formatie	Beschikbare capaciteit 8 uur per week, € 24.500	Uitbreiding beschikbare capaciteit met 10 uur per week, € 30.000
Informatie, communicatie, educatie & preventie	-	€ 50.000*
Versterken basis voor verzorging dieren in parken	-	€ 10.000

*Een deel hiervan is incidenteel aangevraagd voor de jaren 2026 en 2027.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Voor de uitvoering van het dierenwelzijnsbeleid in deze vorm, zijn we afhankelijk van besluitvorming in de gemeenteraad. De uitbreiding van de formatie en financiële middelen is randvoorwaardelijk voor de uitvoering van het nieuwe dierenwelzijnsbeleid. De ambities die we hebben opgenomen in dit dierenwelzijnsbeleid voeren we gefaseerd uit. Dit doen we samen met onze maatschappelijke partners, maar onder regie van de beleidsadviseur dierenwelzijn. Voor de uitvoering van dit nieuwe dierenwelzijnsbeleid, zetten we in samenwerking met de partnerorganisaties in op de realisatie van de volgende onderdelen:

- het optimaliseren van dierenopvang (wildopvang en noodopvang);
- verder professionaliseren van de verzorging van dieren in parken;
- inzet op informatievoorziening over de verzorging van huisdieren en verantwoordelijkheid huisdierbezit;
- inzet op educatieve programma's voor dieren in parken;
- inzet op informatievoorziening om overlast door dieren/dierplagen te voorkomen;
- aandacht voor de relatie tussen dierenwelzijn en mensenwelzijn;

- inzet op educatie ter preventie van risicovol gedrag van honden;
- aandacht voor wilde (vrijlevende) dieren binnen en buiten de stad;
- aandacht voor dieren bij calamiteiten;
- inzet op kennis en preventie van dierziekten (zoönosen);
- beperking aanwezigheid dieren bij evenementen.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 26 maart 2024 inzake Vaststellen Dierenwelzijnsbeleid ;

b e s l u i t :

het dierenwelzijnsbeleid 2024 vast te stellen;

de financiële consequenties hiervan af te wegen bij de perspectiefnota 2025-2028.

Aldus besloten in de vergadering van